BRANDEN PÅ KONSTAKADEMIEN 2025

KONSTAKADEMIEN
Kungl. Akademien för de fria konsterna

Innehållsförteckning

FÖRORD 2
BRANDEN 4
LARMET GÅR 8
BRANDEN I MEDIERNA 28
SKADORNA 34
KONSERVERING OCH SANERING 36
KONSTHÖGSKOLAN 38
TIDEN EFTER BRANDEN 42
NÄR DET BRINNER 52
BRANDSKYDD I KULTURBYGGNADER 54
RUTIN- OCH FASTIGHETSÅTGÄRDER 56
KONSTAKADEMIENS BRANDHISTORIA 58
TACK 60

OPPELS

Förord

Den 7:e juni 2025 utbröt brand i Kungl. Akademien för de fria konsterna i Stockholm.

Den här dokumentationen berättar om brandens händelseförlopp. Om släckningsarbete, saneringsarbete och om de många insatser som gjordes av räddningstjänst, sotspecialister, snickare, byggare, konservatorer och byggnadsantikvarier med flera, för att snabbt kunna rädda och återställa Konstakademiens arkitektur och samlingar.

Konstakademien är så kallat byggnadsminne. Det betyder att byggnaden är särskilt värdefull och har det starkaste kulturhistoriska skydd som en byggnad i Sverige kan ha. Men som byggnadsminne är Konstakademien inte unik.

Unika är däremot Konstakademiens samlingar. Här bevaras bland annat måleri, skulptur, skissmaterial, böcker, kläder, brevsamlingar och allahanda minnen som sparats av de arkitekter, konstnärer och forskare som utgjort Kungl. Akademien för de fria konsterna sedan dess tillkomst 1735. Samlingarna är en ovärderlig och oersättlig del av svensk konst, arkitektur- och kulturhistoria som saknar sin motsvarighet i Sverige. I många fall saknar de också sin motsvarighet internationellt.

Det är ett smärre mirakel att ingenting förstördes och att Konstakademien kunde öppna igen för publik, endast 2, 5 månader efter branden.

Konstakademien är djupt tacksam till alla som deltagit i släcknings-, räddnings- och återställningsarbete, och som tillsammans gjort allt för att Konstakademien skall kunna fortsätta att verka med full kraft också i framtiden.

Lena From
Ständig sekreterare

Rökutvecklingen när larmet gick kl. 14.55. Foto: Sebastian Larsmo/Konstakademien.

Branden

Händelseförloppet

14:55 – Konstakademien får reda på att brandlarmet gått.

15:00 – Evakuering sker.

15:05 – Personal från Konstakademien möter räddningstjänst vid Jakobsgatan 27C och guidar till aktuellt rum där brand konstaterats.

15:10 – Släckningsarbetet påbörjas. Räddningstjänsten tillsätter stora resurser med brandkår från ett tiotal stationer och regional insatsledning. Taket öppnas ovanifrån för att släcka elden uppifrån.

Lördag 7 juni 2025

Fotografier tagna av Philip Kangas, Joakim Brofalk och Brandförsvaret.

Risk för vidare spridning. Arbete för att rädda konst och andra värden i byggnaden inleds. Restvärdeledare kallas in och ringer samtidigt in extern konservator. Restvärdeledare kallas den person som bedömer vad som måste göras för att rädda så mycket som möjligt utan att räddningsinsatsen hindras.

15:25

Restvärdeledaren och konservatorn gör en plan (turordningslista) för hur konst som behöver skyddas och bäras bort till säker plats, utomhus eller till extern lokal, ska hanteras.

16:00

Konstakademien bildar en krisgrupp.

16:10

Saneringsfirma begärs till platsen. Stort behov av att skydda konst och inredning från brand- och släckningsskador.

17:30

Beslut tas om evakuering till extern lokal, Rosenbad. Dit evakueras konsten. Skulpturerna i Konstakademiens entréplan plastas in. Polis bistår med omfattande avspärrningar, bland annat för att möjliggöra evakueringen av konsten. Brandmän instrueras i hur man bär tavlor, skyddshandskar ska användas. Evakueringen pågår ca en timme.

17:41

Akut sanering påbörjas.

17:45

Branden är under kontroll. Restvärdeshanteringen fortlöper.

22:45

Räddningsinsatsen avslutas efter glödbäddsbevakning under natten. Konstakademien tar över ansvaret för bevakning av eventuellt tillkommande skador.

03:00

Söndag 8 juni 2025

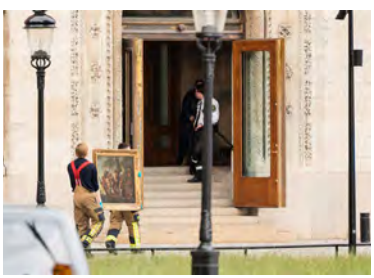

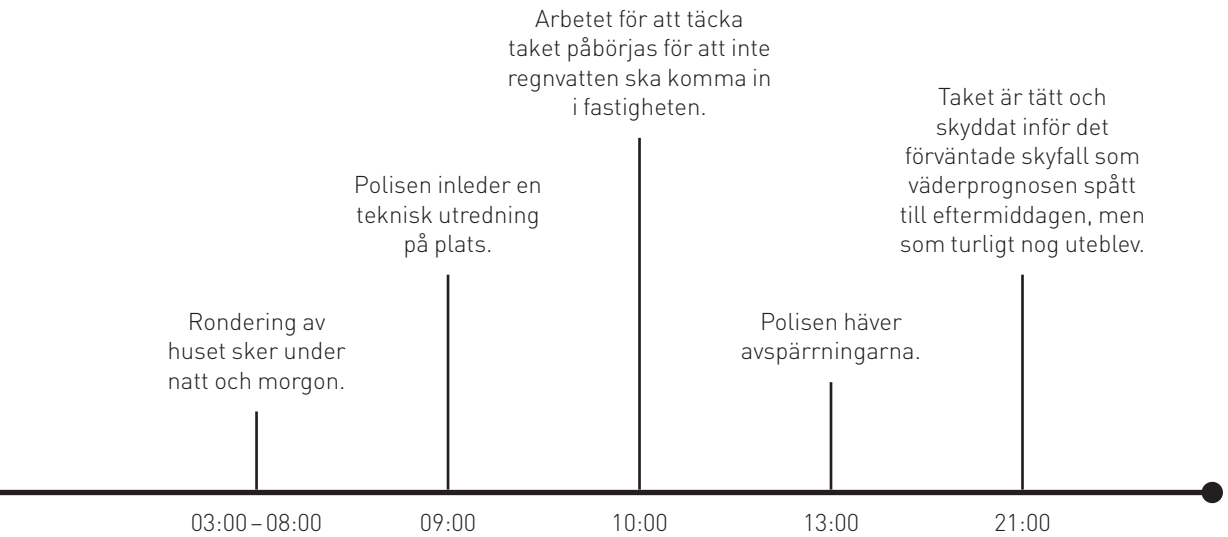
Rondering av huset sker under natt och morgon.
Polisen inleder en teknisk utredning på plats.
Arbetet för att täcka taket påbörjas för att inte regnvatten ska komma in i fastigheten.
Polisen häver avspärrningarna.
Taket är tätt och skyddat inför det förväntade skyfall som väderprognosen spått till eftermiddagen, men som turligt nog uteblev.
03:00 – 08:00
09:00
10:00
13:00
21:00

Larmet går

Sebastian Larsmo Baltzersen, timvärd och helgvakt, Konstakademien.

STRAX FÖRE KLOCKAN 15 GÅR BRANDLARMET.
Jag tar ett varv i huset och ber besökare lämna utställningarna. Silja Beck, som har en guidad rundvandring med en grupp besökare till Konsthögskolans avgångsutställning, leder dem ut och jag ber alla jag ser följa efter. De samlas på Fredsgatan, och då jag märker att det är dit människor verkar röra sig naturligt tar jag ett snabbt beslut att be alla besökare jag hittar att samlas där. Avgångs- studenten/konstnären Caio Marques de Oliveira, som jag känner sen tidigare, kommer springande och undrar vad som pågår. Tillsammans kollar vi alla toaletter och utrymmen i huset som vi kan komma på. Samtidigt ser kafépersonalen till att besökare lämnar övervåningen. Jag springer ett extra varv mellan alla våningsplan och letar eftersläntrare innan jag går ut på trappan och ber människor stanna där tills jag fått tag i Konstakademiens vaktmästare, Fritz Quasthoff, för att ta reda på vad jag bör göra härnäst. Hittills tror nog alla att det rör sig om ett falsklarm, och att de snart ska kunna komma in igen. När jag pratar med Fritz hör han larmet genom telefonen och ber mig gå och vänta på brandkåren vid brandskåpet i Jakobsgatans port. Brandkåren kommer att veta vad som hänt.

När de anländer ser de på brandskåpets dator att det rör sig om brand i rum 313, ett litet rum i anslutning till den mittersta av utställningssalarna. Brandskåpets karta visar att det är rummet längst upp vid högra trappan från Nikesalen. De vill veta hur man tar sig in dit. När dörren öppnas väller det ut rök, och jag märker på brandmännen att de blir stressade. De ber mig hämta en brandsläckare, och jag springer mot den som hänger utanför köket i cafét. De får den och ber mig gå ut, vilket jag gör. Jag går ut på trappan vid Fredsgatan och berättar vad som hänt, och att ingen får gå in på på grund av all rök som redan hänger i hela byggnaden. Jag stänger dörren bakom mig så att ingen ska ta sig in och svarar på frågor från besökare.

Jag och Tamara Šćepanović, som jobbar i kafét, bestämmer oss för att kolla ingången från Jakobsgatan 27C, för att se om vi kan bidra med information om

Utan den här branddetektorn hade Konstakademiens fastighet inte gått att rädda. Den utlöste larmet i exakt rätt ögonblick. Foto: Björn Strömfeldt/Konstakademien.

byggnaden, upplåsning av dörrar eller något annat. Brandmännen har öppnat en brandpost och börjat pumpa vatten in i byggnaden. De säger att det inte finns något jag eller Tamara kan bidra med just då. Vi träffar Magnus Karlsson, som har sitt galleri i Konstakademiens byggnad, och går tillsammans tillbaka mot trapporna.

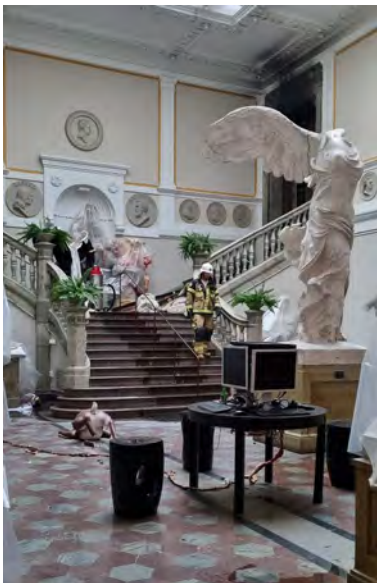

Nikehallen under släckningsarbetet.
Foto: Joakim Brofalk.

Här minns jag sämre vad som hände. Adrenalinet lägger sig. Utställaren Cilia Wagén är snäll och lånar mig en tröja då det är en kall dag och min jacka är kvar på kansliet. Besökare har frågor om huset, flera hoppas fortfarande på att få komma tillbaka in och hämta sina grejer. Jag, kafépersonalen, Magnus och några Mejanstudenter går runt och vet inte riktigt vad vi borde hitta på. Vi ser att brandkåren tagit sig upp på taket av byggnaden med en lyftkran. Jag hinner ringa min familj och säga att jag blir sen innan batteriet på min persontelefon dör. Klockan är efter fyra. Jag får numret till Fritz av Tamara och ringer honom från ”Timmis-telefonen”.

Fritz säger att jag ansvarar för byggnaden tills Konstakademiens Alan Kurbany eller han själv kommer dit, båda är på väg. Så jag går tillbaka mot huset. Brandkåren tar mina uppgifter och släpper in mig. Nu är det mindre rök men fuktigt och disigt. Det droppar vatten från taket i Nikehallen från släckningsarbetet en våning upp. Vatten pumpas in i 313 ovanifrån.

I väntan på en konservator blir jag ansvarig för att avgöra vad som i huset som borde prioriteras om elden skulle sprida sig. Jag tänker på Sessionssalarna, Hörsalen, Kansliet, Biblioteket och Ständiga sekreterarens kontor. Jag låser upp samtliga dörrar med, så att brandkåren ska ha tillträde överallt. Sessionssalarna först, som är väldigt oskadda. Vi försöker öppna fönstren för att vädra. Brandkåren menar att konsten skulle kunna förvaras där då det är så torrt och rökfritt. Sedan går vi till Hörsalen. Där hänger röken tung i hela rummet, och jag öppnar vad jag kan av balkongen så att luft kan komma in. Glipan är dock för liten. Vi försöker öppna fönstren men det skulle behövas så mycket kraft att

dra loss de små krokarna från sina fästen att vi är rädda att ramla och slå oss. Brandmännen undrar om de får bryta upp fönstren, och jag ringer Fritz för att fråga hur man gör det men det är ett beslut som han inte får ta. Efter en stund får han tag i Konstakademiens intendent Svante Tirén som ger dem tillstånd. Brandkåren har börjat diskutera regeringskansliet Rosenbad som en plats för evakuering av konsten, då det är så mycket fukt och vatten i gången mot Jakobsgatan. Jag visar källaren och magasinen, och vi i går upp på vinden och stänger av all ventilation. Jag blir förhörd av Polisen ute vid fontänen.

Efter en stund dyker Konstakademiens bibliotekarie Annakarin Lindberg, Alan och Fritz upp. Tillsammans med Konstakademiens ledamot och husarkitekt Jöran Lindvall visar vi de nyss nämnda magasinen för en brandman. Kort efter det får jag tillåtelse av Annakarin och Fritz att röra mig hemåt. Jag tror klockan börjar närma sig 18.

Fritz Quasthoff, tekniker och vaktmästare, Konstakademien.

Jag fick larmet genom SOS larmcentral och samtal från Konstakademiens helgvakt Sebastian Larsmo. Det var illa. Jag ringde och informerade chefen och tog mig sedan direkt in till Konstakademien. På plats försökte jag förmedla min ställning till Räddningstjänsten och komma i kontakt med kollegor på plats. Det var rörigt i början.

Joakim Brofalk, dåvarande fastighetsförvaltare, Konstakademien.

Jag var scoutledare ute till sjöss när Fritz ringde om att larmet gått på Konstakademien och minns att det blåste 20 sekundmeter. Jag fick be en kollega segla mig i land, och tog mig till Konstakademien så fort jag kunde. Då var flera i personalen redan på plats, och räddningstjänsten i full gång med släckningsarbetet.

Min roll blev att vägleda räddningstjänstens personal genom huset, och att så tydligt och snabbt som möjligt informera om framförallt konstruktionen av ventilationssystemet som orsakade mycket av sot- och rökspridningen. Ständig sekreterare bad mig leda Konstakademiens krisgrupp fram till dess att hon själv kunde komma på plats. Därför blev det också jag som fick leta fram och förmedla kontaktuppgifter till försäkringsbolagen till restvärderäddaren som kom till Konstakademien ett par timmar efter det att branden brutit ut.

Jaana-Kristiina Alakoski, *Deer, deer, deer.* Foto: Björn Strömfeldt/Konstakademien.

Ebba Matz, konstnär, ledamot av Konstakademien.
Annika Hansson Wretman, press- och PR-ansvarig, Moderna Museet.

Vid halvtretiden har vi bara några verk kvar att se på Konsthögskolans avgångsutställning när larmet går. Tjutande. Öronbedövande.

”Är det konst?” säger en av besökarna. Frågan är inte så underlig, i en utställning med många olika uttryck och ett vidöppet sinne hos publiken – kanske en performance?

Ebba säger ”nej, det är ett riktigt larm” och ”alla måste ut”. Sedan hjälper hon Konstakademiens helgvakt, Sebastian, med att utrymma lokalerna.

Många har säkerligen någon gång upplevt ett falsklarm, eller mer korrekt ”automatlarm utan brandtillbud”, i en allmän lokal eller kanske på sin arbetsplats. Den första brandmannen på plats brukar snabbt läsa av läget på en panel och kunna blåsa faran över. Den här gången blir det inte så.

Brandmannen som står innanför Konstakademiens glasdörrar vid Jakobsgatan ler lite mot oss som står utanför på trottoaren. Vi iakttar hans arbete med att läsa av panelen i larmskåpet; en display som indikerar var larmet kommer ifrån. Vi som tittar utgår ifrån att han snart ska blåsa av utryckningen och utrymningen. Då ser vi hur hans ansiktsuttryck plötsligt förändras under hjälmen. Munnen blir stram, blicken mycket allvarlig och fokuserad. Vi förstår att det är illa. Riktigt illa.

Närmre 25 räddningsenheter ryckte ut till Konstakademien. Foto: Philip Kangas.

Fler brandbilar ansluter, vi räknar till minst åtta. Sirener tjuter och området spärras snabbt av med plastband. Våra tankar rusar men sorteras ändå ganska snabbt. Just då funderar vi varken på byggnadens ovärderliga historiska gipser och målningar eller på bibliotekets oskattbara böcker och inredningen i salarna. I stället vänder vi uppmärksamheten mot Konsthögskolans sistaårselever, som i all hast tvingats lämna sin utställning åt sitt öde.

Examensutställningar är ovärderliga för studenter. Konstverken är frukterna av deras koncentrerade arbete under fem år på Kungliga Konsthögskolan. Det är oftast dessa slutprojekt som är studenternas första större möjlighet att synas för omvärlden. Ska allt detta bokstavligen gå upp i rök?

Vi tänker att vi är äldre än studenterna, att vi har ett ansvar att försöka fånga upp dem i det som kan vara en krissituation för var och en. De står utspridda på baksidan och framsidan av byggnaden, utan ytterkläder i den kalla vinden. Tänkt och gjort: Vi vallar de studenter vi ser – och oss själva – mot Bistro Rolf De Maré på Drottninggatan. Restaurangen blir ett litet högkvarter och sambandscentral för vilsna, oroliga och undrande.

Uteserveringen har utsikt över en del av Konstakademiens kortsida vid Akademiegränd och baksidan på Jakobsgatan. Dramatiken i området snappas upp av serveringspersonalen och de låter oss alla sitta där, utan krav på att någon beställer något. Studenterna och vi själva betraktar brandmännens stora insats med stegar och slangar, och en koordinering som faktiskt trollbinder oss.
En helikopter snurrar över kvarteret.

Ingen i gruppen har förstås någon aning om huruvida just deras konstverk kommer att skadas – i värsta fall förintas – eller ej. Det är en viss lättnad för oss att höra att Konstakademiens fotograf redan hunnit dokumentera utställningen. Vi försöker hålla den värsta oron ifrån studenterna. Någon skämtar om att det i alla fall var en ”het” slututställning.

Vad behöver studenterna just nu, frågar vi oss? Mest av allt sin professor, säger Ebba och ringer Johanna Gustafsson Fürst. Som av en lycklig slump kan hon komma dit redan inom en kvart.

När Johanna har anlänt så kan vi själva slappna av lite. Hon tar med sig de frusna studenterna från uteserveringen in i restaurangens värme, och bjuder dem på mat och dryck. Vi dröjer oss kvar ute, gruppen är nu i trygga händer. Efter en stund kommer ett par studenter ut och säger ”Det finns plats för er också!”.

När vi drar oss hemåt vid niotiden på kvällen finns studenterna i våra tankar. Vi kan bara hoppas att så lite som möjligt av deras utställning skadats och att så mycket som möjligt har kunnat räddas.

Katja Pettersson, konstnär, ledamot av Konstakademien

Lördagen den 7 juni 2025 fylldes Stockholms gator av tiotusentals människor som samlades i solidaritet med Gazas befolkning. Initiativet togs av Nova Wegerif från Palestinagruppen i Karlstad, i samarbete med flera nätverk inom civilsamhället. Målet var tydligt: att kräva ett slut på kriget och uppmana Sveriges regering att ta tydligare ställning mot Israels agerande. Arrangörerna hade räknat med omkring 10 000 deltagare, men siffran växte snabbt. Redan vid Odenplan hade stora folkmassor samlats, och när tåget väl började röra sig fylldes det på ytterligare. Uppskattningarna landade till slut

Människor samlade på Gustav Adolfs torg efter Palestinademonstrationen, lördag 7 juni 2025.
Foto: Pi Frisk / DN / TT.

mellan 20 000 och 30 000 personer – vilket gjorde demonstrationen till en av de största i Sverige sedan protesterna mot Irakkriget 2003.

Mitt i demonstrationen, när kolonnen sakta rörde sig från Odenplan ner mot Gustav Adolfs torg vid Operan, hördes plötsligt sirener. Ljudet växte, utryckningsfordon närmade sig snabbt och en oro spred sig bland demonstranterna: var detta ett attentat?

Frågan hängde tung i luften. Demonstrationen handlade om en brännande politisk fråga, känslorna var starka, tonen hög. Många befarade att folkmassan kunde vara ett mål.

Brandbil efter brandbil passerade på vänster sida. Demonstranterna trycktes åt sidan, tåget delade sig för att lämna plats åt utryckningsfordonen. Det stod snart klart att sirenerna inte var riktade mot demonstrationen. Det var Konstakademien på Fredsgatan som stod i brand. Byggnaden, donerad till Konstakademien av styckgjutare Gerhard Meyer 1775, har i över 250 år varit ett centrum för svensk konstutbildning och konsthistoria.

Akademien samlar konstnärer och arkitekter som arbetar för att stärka konst och arkitektur, bland annat genom att dela ut stipendier fristående från staten. Just därför har den blivit ett viktigt oberoende organ för att skydda de fria konsterna, och alldelessärskilt i tider då kulturbudgetar skärs ner och konstinstitutioner slås ihop.

Byggnaden hyser inte bara ateljéer för konstnärer utan fungerar också som en betydelsefull plats för samtidskonst och arkitektur. Här visas regelbundet utställningar av nutida konstnärer, vilket gör akademien till en levande mötesplats där dåtid och samtid möts.

Via nyhetsappar blev vi som marscherade snabbt uppdaterade. Branden spred sig hastigt genom den gamla konstruktionen och hotade både ovärderliga konstskatter och studenters avgångsutställning. Konstakademiens samlingar – oersättliga målningar, skulpturer, historiska och samtida verk, böcker och arkiv – riskerade att gå upp i rök. Tack vare ett snabbt och beslutsamt agerande från Storstockholms brandförsvar kunde byggnaden räddas från total förstörelse. Samtidigt öppnade regeringskansliet sina dörrar för att konstskatterna skulle kunna föras i säkerhet och bevaras på en trygg plats.

En lättnad spred sig bland demonstranterna när det stod klart att inget attentat riktats mot tåget. Men oron bytte snabbt fokus: skulle en av Sveriges främsta konstinstitutioner försvinna i lågorna?

Den 7 juni 2025 blev en dag då politik och kultur, protest och oro flätades samman i Stockholm. På gatorna ropade tiotusentals röster ”Stoppa kriget!” Samtidigt hotades ett av Sveriges mest värdefulla konstnärliga arv av eld.

Räddningstjänsten lyckades snabbt få branden under kontroll. Alla konstverk kunde räddas. Men för många av oss som gick i tåget dröjer minnet sig kvar: ljudet av sirener, känslan av att något fruktansvärt kunde ske, och den efterföljande lättnaden – blandad med ny oro.

Det blev en dag som påminde oss om både människans sårbarhet och vår förmåga till samling – i solidaritet med ett folk under krig, och oro över ett hus som bär stora delar av vår konsthistoria.

Annie Lennartsson, räddningsledare. **Sebastian Theander**, insatsledare

Transkription från seminariet *Det brinner på riktigt!*
Konstakademien 20 oktober 2026.

Sebastian Theander, i mitten, under pågående arbete.
Foto: Philip Kangas.

Den 7 juni kl. 14.55 inkom ett automatiskt brandlarm från Kungliga Akademien för de fria konsterna på Jakobsgatan 27. Kungsholmens brandstation larmades först och var snabbt på plats.

Automatiska brandlarm är vanliga, men redan från början stod det klart att detta gällde en äldre byggnad med stora kulturhistoriska värden. Styrkan lokaliserade den utlösta detektorn till plan ett och fann där ett lätt rökt dis. Situationen bedömdes snabbt

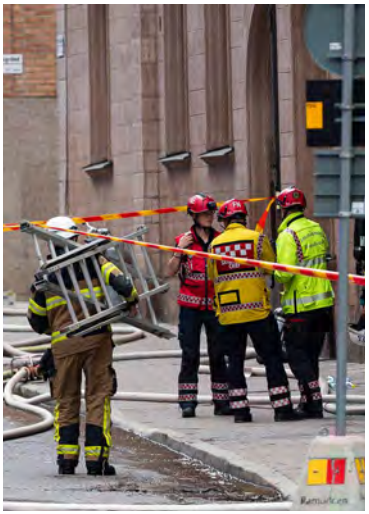

Annie Lennartsson, i rött, under pågående arbete. Foto: Philip Kangas.

som allvarligare än ett vanligt automatlarm, och fler resurser begärdes. Möjligheterna att komma fram komplicerades av en stor demonstration på Gustav Adolfs torg, vi hade svårt att komma fram och parkera.

När brandpersonalen öppnade det aktuella utrymmet upptäckte man att det hade brunnit kraftigt. Trots att inga tydliga lågor syntes fortsatte branden att sprida sig uppåt i konstruktionen på svåråtkomliga ställen. Förstärkning från flera brandstationer och ledningsenheter kallades in redan under insatsens första minuter.

Personal från verksamheten mötte upp och kunde bidra med nycklar, vilket underlättade orienteringen i den komplexa byggnaden. Samtidigt upptäckte brandmän på taket att ett träbeklätt schakt hade fungerat som spridningsväg för värme och rök genom huset.

Omkring kl. 15.20, endast 25 minuter efter det första larmet, stod det klart att branden nått takkonstruktionen. Att lokalisera brandens utbredning hade då krävt ett omfattande arbete i den stora byggnaden. Släckningsarbetet pågick samtidigt i höga och svåråtkomliga utrymmen med stegar, andningsskydd och omfattande utrustning.

När rapporter kom om glödbrand i taket bedömdes situationen som mycket allvarlig. Ytterligare specialiserade resurser för takbrandsläckning, inklusive personal med sågutrustning, hävare och förstärkt rökskyddskapacitet, larmades därför till platsen.

Konstakademiens centrala läge hade stor betydelse för insatsen. Johannes brandstation ligger bara några minuter bort, vilket gav kort framkörningstid. Samtidigt rådde kraftig vind, något som alltid ökar risken för brandspridning. När räddningstjänsten anlände pågick dessutom en stor demonstration på Gustav Adolfs torg med flera tusen deltagare. Området var starkt belastat, samtidigt som byggnaderna runt omkring rymmer Regeringskansliet och andra säkerhetsklassade verksamheter. Det skapade både möjligheter till samverkan och särskilda krav på säkerhet och koordinering.

En central fråga blev också hur konstsamlingarna skulle skyddas. Under insatsen behövde räddningstjänsten tillsammans med verksamheten hantera inte bara byggnaden utan även nationellt betydelsefulla kulturvärden.

Branden hade startat i ett rum med en elcentral och spridit sig upp i takkonstruktionen via byggnadens träbjälklag. För att kunna släcka branden krävdes att taket öppnades upp, men arbetet försvårades av att det under det yttre plåttaket visade sig finnas ytterligare ett identiskt plåttak – en oväntad konstruktion som gjorde insatsen betydligt mer komplicerad.

Trots dessa förutsättningar lyckades räddningstjänsten begränsa branden till ett relativt litet område. Samtidigt pågick ett intensivt arbete för att hindra spridning av brandgaser, som snabbt kan skada föremål och i värsta fall orsaka nya bränder i andra delar av byggnaden.

Lena From, Ständig sekreterare, Konstakademien.

Lena From under ett samordningsmöte, 10 juni 2026.
Foto: Joakim Brofalk.

15.15 ringer Preses. Har jag hört något om en brand på Konstakademien? Preses son har gått förbi och sett rök välla ur byggnaden. Jag svarar att jag ingenting hört om detta, och att det verkar osannolikt. Hade det brunnit hade Fritz ringt direkt. Innan jag ens hunnit lägga på luren ringer han: ”Det brinner!”. Det är min sjunde arbetsdag.

Ingen är skadad. Men vad händer med byggnaden? Samlingarna? Konsthögskolans utställning? Branden är inte släckt men under kontroll.

Tar emot samtalen i Halmstad där jag är på vernissagehelg, just släppt av en vän vid tåget och köpt en glass. Nu kastar jag mig i bilen och kör norrut så fort jag bara kan. Varför har jag aldrig installerat handsfree? Får svänga av vägen i ett för att: bekräfta för polis och räddningstjänst vilka som är anställda och ska släppas in i huset; organisera en krisgrupp – ger förvaltaren mandat att hålla möten en gång per timme till dess att jag själv kommer på plats; prata med en s k restvärderäddare som står utanför Konstakademien tillsammans med Alan och som vill ha mandat att föra konst ur byggnaden till Regeringskansliet – självklart; informera Presidiet; delta i krisgruppens möten; uttala mig i ett pressmeddelande; lista ut var pärmen med kontaktuppgifter till försäkringsbolagen finns… Restvärderäddaren berättar att han ringt in en konservator som kommit på plats inom tio minuter. Vilket maskineri – samhället när det fungerar som bäst.

Fritz tog direkt ansvar för att informera all personal. Svante är på väg in, Annakarin och Alan är på plats. Slås av vilka fantastiska personer som jobbar på Konstakademien, alla med specialistkompetens och självklar kompass för vad just de kan och ska göra vid varje givet tillfälle. Sjunde arbetsdagen alltså. Vi känner inte varandra än. Har total tillit. Resan Halmstad-Stockholm tar normalt sex timmar. Efter nästan nio slår jag nattläger strax söder om Norrköping för att få ut information till Plenum. Jag vill att informationen från oss ska nå ledamöterna direkt. Inte endast indirekt, genom medierna. Innan jag skickar brevet ser jag på tevenyheterna hur Räddningstjänsten bär över Hörsalens målningar till Rosenbad. Så känsligt, så försiktigt, så lugnt och värdigt. Är så tacksam för att det, trots allt, inte blev värre än så här.

Varsam evakuering av en målning av konstnären Pehr Hörberg (1746–1816) från högtidssalen. Foto: Philip Kangas.

FRÅN STÄNDIG SEKRETERARE TILL PLENUM 7 JUNI 23.56

Hej på er!

Som många av er hört och sett har brand ägt rum i Konstakademiens fastighet. Brandkår och polis var snabbt på plats och har i alla avseenden arbetat oklanderligt professionellt.

Viktigast av allt: ingen människa har kommit till skada.

Som en följd av branden kommer Konstakademien att hålla stängt i morgon söndag 8 juni.

Om, och i så fall hur, öppettiderna under nästa vecka påverkas ytterligare meddelas senast måndag.

Fastigheten har sot-, rök- och vattenskador men omfattningen av dessa återstår att bedöma. Samlingarna har överlevt - ingenting har brunnit upp. Men också här återstår skadeläget i sin helhet att bedöma.

Jag återkommer med mer information när jag själv och kansliet vet mer.

Nedan följer en sammanfattning av nuläget och hur arbetet närmast går vidare.

- Ingenting har brunnit upp. Samlingarna av konst, grafik, böcker och kläder - allt finns kvar.
- Samtliga gipser förutom Nike är inplastade.
- Delar av samlingarna har fått sot- och rökskador. Omfattningen av skadeläget återstår att utreda.
- Konsten i Hörsalen har evakuerats till Regeringskansliet Rosenbad som omedelbart upplät sina lokaler. Konservator Anna Bronzini Catellani var med och vägledde vid prioriteringen.
- Byggnaden har sot-, brand- och vattenskador, och delar av taket har brutits upp.
- Arbete pågår med att bygga över taget så att detta ska vara tätt snarast möjligt under morgondagen.
- Polisen är på plats och fortsätter sin undersökning av brandorsak i natt och i morgon söndag den 8 juni.
- Den initiala bedömningen är att branden startat i ett elskåp.
- Brandkåren har observation i byggnaden fram till minst kl. 03.00 i natt för bevakning av ev. kvarvarande glödbäddar.
- Konstakademiens krisgrupp kommer att stå i fortsatt kontakt under natten och i morgon.

- Konstakademiens hyresgäster och Konsthögskolan är informerade om nuläget.
- Konstakademiens försäkringsbolag är underrättade.

Alan Kurbany, restauratör, Konstakademien

Personalen ringde mig och berättade att det brann. Jag hoppades att det inte brann i hela huset och blev orolig för hur omfattande branden var. Tog mig omedelbart till Konstakademien och pratade jag med Räddningstjänsten och Polisen. De frågade bland annat om nycklar, hur många personer som arbetade på Konstakademien och var de befann sig.

Thomas Wyreson, tekniker och vaktmästare, Konstakademien

Jag fick – som jag ska - brandlarmet genom sms från SOS larmcentral, men det var först efter samtal som jag förstod att det verkligen var en brand på riktigt. Första tanken var, eftersom det var under öppettid, hoppas ingen är skadad!!! Kom till jobbet måndag morgon ock försökte ta in omfattningen av skadorna tillsammans med kollegor.

Therese Sheats, kommunikatör, Konstakademien

Jag var på landet, på väg in i bastun, och hade min mobil på ljudlös men såg att det började lysa frenetiskt från telefonen och då hade jag flera missade samtal från Expressen och TT. Kl. 15.44 fick jag ett sms från Fritz som skrev att brandlarmet hade gått och att brandkåren var framme. Sebastian, vår timvärd, hade ringt Fritz och sagt att det var kraftig rökutveckling från kaféets omklädningsrum.

Jag tänkte att det nog inte var någon fara eftersom det var svårt att förstå omfattningen där och då. Men allt eftersom tiden gick och ju fler man pratade med klarnade bilden och då insåg jag att det inte bara var en liten rökutveckling och då blev jag nervös och stressad.

Efter att ha pratat med kommunikatörerna på Konsthögskolan kom vi fram till att vi båda snabbt behövde få ut samma kortfattade information i våra kanaler. Polisen hade lagt ut kortfattad information på sin hemsida vilket fick bli grunden till det första som gick ut.

Ett första krisgruppsmöte skedde vid 21-tiden på kvällen där de som var på plats kunde berätta om händelseförloppet och vad som behövde göras. Efter det mötet kunde vi börja jobba med den interna och externa kommunikationen vilket kändes jätteskönt. **Det här pressmeddelandet gick ut på kvällen:**

Det har brunnit i Konstakademiens hus. Enligt polisen är branden släckt (lördag 7 juni kl. 17:39) och inga personer är skadade. Den initiala bedömningen är att branden har börjat i ett elskåp.

– Vi är framförallt tacksamma och lättade över att ingen människa har kommit till skada, och oerhört tacksamma för att Regeringskansliets Rosenbad låtit oss evakuera vår mest sårbara konst till deras lokaler säger Lena From, Ständig sekreterare vid Konstakademien.

Fastigheten har fått brand- och rökskador. Brandorsak och ytterligare eventuella skador på fastigheten och Konstakademiens samlingar återstår att utreda. Räddningstjänsten kommer att fortsätta arbetet på platsen.

Konstakademien kommer att hålla stängt imorgon söndag 8:e juni. Om och hur öppettider påverkas under nästa vecka meddelas senare.

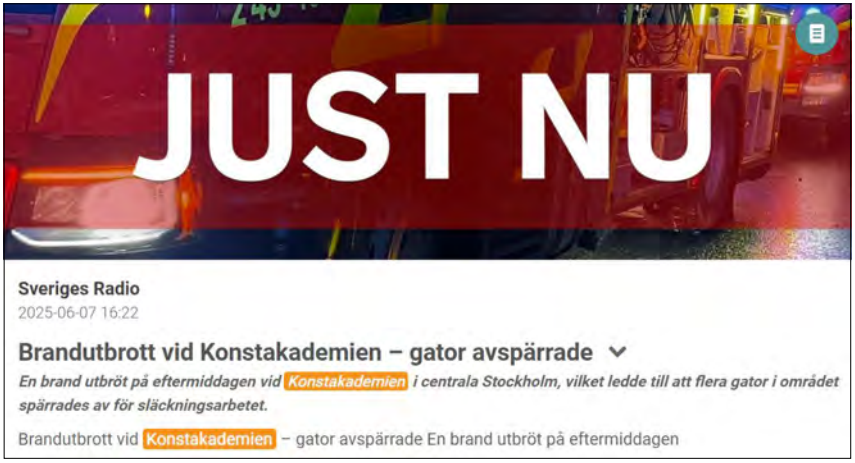

Annakarin Lindberg, arkivarie och bibliotekarie, Konstakademien

Jag fick reda på att det brann när Fritz ringde. Tänkte,”Oj! Hjälp! Men det kanske inte är så farligt.” Men så ringde Fritz igen efter 10 minuter och sa: ”Det brinner på riktigt!” Jag var i stallet norr om stan, tog bilen hem och sen cykeln ner till Akademien. Så jag var på plats efter ca en timme efter Fritz

samtal. Jag pratade med polisen som befann sig innanför avspärrningarna om att komma in i huset. Det gick inte då jag inte var beordrad in. Men efter ytterligare ett samtal med Fritz då han sa att du måste försöka komma in så pratade jag med polisen igen och hon uppfattade att jag hade koll på huset och nyckelskåpet och släpptes jag igenom. Brandförsvaret hade folk på taket som inte tog sig in i huset via en låst dörr.

Svante Tirén, intendent samlingar, Konstakademien

Jag stod och grävde i trädgården när min syster ringde och berättade att hon sett på nyheterna att det brann på Konstakademien. Kort därefter ringde Fritz. Rädda vad som räddas kan! Jag började ringa runt till alla kollegor direkt och försöka förstå vad som hände. Det blev taxi i ilfart från Hoverberg till Bräcke i Jämtland, sedan nattåg till Stockholm. Kom fram tidigt söndag morgon och gick direkt till Konstakademien där vi alla blev insläppta så småningom. Jag rusade in i sessionssalarna för att säkerställa att inget var förstört där, och minns att jag faktiskt blev tårögd över att inget gått förlorat. Sen in i Nikehallen och upp till rum 313 för att se vad som hänt. Samma dag började arbetet med att förstå, dokumentera skador och kontakta diverse konservatorer och experter för råd. Uppslutningen och stödet var inget annat än enastående.

Daniel Svärd, restvärderäddare
Transkription från seminariet *Det brinner på riktigt!*
Konstakademien 20 oktober 2026.

Restvärderäddning är en verksamhet som utvecklades efter de stora bränderna på 1970-talet, då man insåg att betydande värden gick förlorade även efter att själva branden hade släckts. I dag består organisationen av omkring hundra restvärdesledare i Sverige, som larmas via SOS Alarm och arbetar på uppdrag av försäkringsbolagen för att begränsa skador och samordna insatser i det akuta skedet.

De flesta av oss restvärdeledare är eller har varit brandbefäl. Jag arbetar själv inom Storstockholms brandförsvar som insatsledare. Det är en stor fördel när man kommer till en sådan här brandplats. Restvärdeledarna larmas av SOS Alarm. När det kommer in larm om brand i byggnad, vattenskador eller andra händelser bevakar SOS situationen. Om de ser att det kan behövas en

Restvärdeledare Daniel Svärd. Foto: Joakim Brofalk.

restvärdeledare trycker de på knappen och vi larmas ut. Vid det här tillfället var det min tur att ha jour, så jag fick larmet. ”Automatlarm Jakobsgatan”. Det är ungefär den information jag får i telefonen.

Jag kontaktade insatsledaren och ringde först SOS. De sa att det var brand i ett förråd. Det lät inte särskilt dramatiskt först, men varför var så många resurser på väg till en förrådsbrand? Det verkade märkligt. Jag ringde Annie, som förståeligt nog var stressad eftersom hon befann sig mitt i en demonstration med 10 000 personer. Jag sa att jag gjorde mig redo för att åka och att vi skulle höras senare.

När vi pratade igen sa hon att det inte såg bra ut och att många resurser var på väg. Då satte jag mig i bilen. På plats skaffade jag mig en överblick av skadeläget och evakueringsbehoven. Ringde till Lena From, Ständig sekreterare, och fick hennes fulla mandat att agera. Till arbetet knöt jag även konservatorn Anna Catellani, som har nära fyrtio års erfarenhet av att hantera konst som drabbats av brand- och vattenskador. För henne var situationen tydlig: den största faran var inte bara elden utan också rök, fukt och kemiska föroreningar som snabbt kan orsaka omfattande sekundära skador på konstverk och kulturhistoriska föremål.

Under eftermiddagen genomfördes en snabb bedömning av riskerna. Klockan 17.22 rekommenderade Anna Catellani att all konst skulle evakueras ur byggnaden så snart som möjligt. Beslutet grundades på lång erfarenhet av liknande händelser och på de förhållanden som rådde i huset efter branden.

Kort därefter öppnade Rosenbad sina lokaler för att ta emot de mest värdefulla verken. Med hjälp av räddningstjänsten, som hanterade föremålen med stor omsorg, kunde de prioriterade konstverken bäras ut och föras i säkerhet. Strax efter klockan 19 kunde man konstatera att samtliga konstverk hade räddats.Insatsen blev ett tydligt exempel på hur avgörande samverkan är vid en kulturhistorisk katastrof. Genom snabb kommunikation, tydliga beslut och ett nära samarbete mellan räddningstjänst, restvärdeledare, konservatorer,

saneringsföretag och Konstakademiens personal kunde oersättliga kulturvärden skyddas från att gå förlorade.

Anna Catellani, konservator
Transkription från seminariet *Det brinner på riktigt!*
Konstakademien 20 oktober 2026.

För mig är detta vägledande:”Varje skada på kulturarvet är en skada på vår kollektiva själ genom historien.”Idag, med klimathot och krigshot, är konsten och kulturarvet viktigare än någonsin. Varje föremål har rätt att leva vidare. Att förebygga och begränsa skador inom kulturvärlden – praktiska och strategiska dimensioner – är avgörande.

Att allt räddades på Konstakademien beror på just detta: god kommunikation, tydliga praktiska riktlinjer och strategiskt tänkande.Vid en brand räknas varje sekund. Fördröjningar kan innebära att oersättliga verk går förlorade. Här talar vi om olika typer av konst: målningar, teckningar, skulpturer och mycket annat. Snabbt och korrekt agerande gjorde det möjligt att identifiera

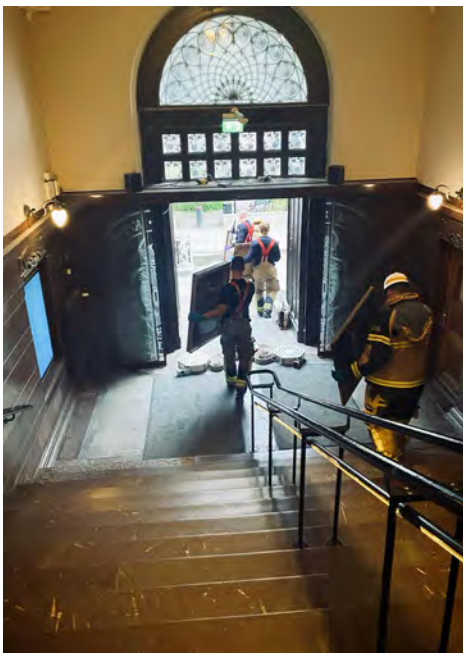

Konstakademiens målningar på väg till Rosenbad.
Foto: Anna Catellani.

prioriterade objekt, minska sekundära skador och samordna insatser mellan räddningstjänst, konservatorer, personal och saneringsföretag. Sekundära skador kan till exempel vara sot-, fukt- eller mögelskador. Om ett vått konstverk lämnas för länge kan mögel snabbt uppstå. Därför måste arbetet påbörjas omedelbart.Samarbetet med restvärdeledarna är avgörande. De är ofta först på plats och måste fatta snabba beslut. Genom många års gemensam utbildning har de utvecklat kunskap om hur konst reagerar på brand, vatten och kemiska ämnen.

Klockan 17.19 diskuterade Daniel Svärd och jag läget. Vi behövde fatta avgörande beslut snabbt. Klockan 17.22 meddelade jag räddningsledaren att all konst måste ut ur byggnaden så fort som möjligt.

Hur kunde jag fatta det beslutet? Erfarenhet. Jag har arbetat med många stora bränder och såg direkt att klimatet i byggnaden var mycket farligt för konsten – rök, kemikalier och fukt överallt.

Klockan 17.43 öppnade Rosenbad sina portar för att ta emot konsten. Det var avgörande. Hade konstverken blivit blöta hade vi dessutom behövt genomföra akuta behandlingsinsatser direkt på plats.

Klockan 17.56 bars de prioriterade konstverken ut. Räddningstjänsten gjorde ett fantastiskt arbete. De var oerhört försiktiga och omtänksamma med varje föremål.

Klockan 19.06 kunde jag sätta mig ner och konstatera att all konst faktiskt hade räddats. Det var möjligt tack vare erfarenhet, samarbete och stor kärlek till konsten och kulturen. Inte minst från personalen på plats. Fantastiskt arbete.

Helen Karlsson, koordinator, Konstakademien

Jag fick en flash på nyheterna/digitalt ca 16:30 och tänkte genast hur omfattande är branden? Vad kan jag göra? Ringde omgående till min chef. Vi bedömde att det var bäst att inte åka in. För många på plats kan också skapa oreda.

Björn Strömfeldt, fotograf, Konstakademien

Jag fick reda att det brann genom att Svante ringde och fick en del pessimistiska tankar. Men efterhand infann sig ett visst lugn, genom Svantes besked att branden var begränsad och släkt. Sedan tog jag mig direkt till jobbet och började plåta brandskador.

Helén Engman, administratör, Konstakademien

Jag fick reda på branden genom att en journalist från DN ringde på mitt privata nummer. Svårt att ta in att det var sant! Hörde av mig till Thomas (som är larmansvarig) och sa att jag kunde komma in om det fanns behov. Han hänvisade till Fritz som skulle vara på plats. När jag väl ringde honom fanns inte behov av någon mer hjälp. När jag kom in på måndagen möttes av ett kaos, stickig röklukt, fukt och studenternas förstörda arbeten. Kände så många känslor på en och samma gång: lättnad över att huset inte brunnit ner, tacksamhet över att ingen person kommit till skada och sorg över studenternas förstörda utställning. Det surrealistiska var att i mitt hörn på kansliet märkte branden knappast alls. Där kunde man låtsas att allt var som vanligt…

Skulpturerna plastades in av Räddningstjänsten som skydd mot släckvattnet. Foto: Lena From.

Branden i medierna

AFTONBLADET ONSDAG 10 JUNI 2026
Dagens namn: Svante, Boris

START SPORT PLUS HEJ NÖJE TIPSA KULTUR LEDARE TV

Nyheter / Stockholm

Brand på Konstakademien

Agnes Ericson, Olivia Birgander

Uppdaterad 2025-06-08 | Publicerad 2025-06-07

Dela

Flera gator spärrades av under räddningsarbetet, inklusive den där Sagerska palatset – statsministerns bostad – ligger.
Foto: Anders Wiklund/TT

En brand bröt ut på Konstakademien i centrala Stockholm på lördagseftermiddagen.

Nu bärs tavlor ut från byggnaden.

Statsministerns personal hjälper till att rädda konsten.

EPOCH TIMES

Start Nyheter Ledare Opinion Sport Hälsa & Livsstil Ekonomi & Näringsliv Kultur TV

Räddningstjänst och polis är på plats vid Konstakademien i centrala Stockholm. Foto: Anders Wiklund/TT

INRIKES

Brand släckt på Konstakademien i Stockholm

TT
Publicerad 2025-06-07

En brand uppstod i ett elskåp i Konstakademiens lokaler i centrala Stockholm på lördagseftermiddagen men kunde släckas strax efteråt.

EXPRESSEN

Nyheter Sverige Direkt Världen Krim Politik Väder Kungligt

Oron efter branden på Konstakademin: ”Kommer bli dyrt”

Uppdaterad 8 jun 2025 kl 18.11
Publicerad 7 jun 2025 kl 17.51

Under lördagen brann det på Konstakademien i Stockholm.

Den anrika byggnaden och föremål ur samlingarna skadades i branden.

– Det kommer att bli dyrt, säger Lena From, ständig sekreterare på Konstakademien.

P4 Stockholm Tablå Låtlistor Program A-Ö Trafik

Konstakademiens ständige sekreterare Lena From berättar att några tavlor fått lindriga skador i branden. Foto: Rasmus Almerud/Sveriges Radio, Blåljus Sthlm

KONSTAKADEMIEN

Tavlor skadade i branden på akademin – men inget förstört

mitt i Stockholm
NYHETER FRÅN DINA KVARTER

Toppnyheter Dina lokala nyheter

Konst för hundratusentals kronor sotskadad efter brand

Konstakademien. **Foto:** Mostphotos

PUBLICERAD 2025-06-09 07:24 **UPPDATERAD** 2025-06-09 10:22

Flera verk som evakuerades från på Konstakademien till Rosenbad har blivit sotskadade.

Nu kommer akademien hålla stängt i en vecka, men enligt den ständige sekreteraren är det ingen fara med de sotiga tavlorna.

sverigesradio Nyheter Poddar & program Kanaler Mer

Kulturnytt

Det brann i Konstakademiens lokaler i centrala Stockholm. Foto: Anders Wiklund/TT

STOCKHOLM

Konst evakuerad vid brand i Konstakademiens hus

▶ 26 sek

Publicerad 9 juni 2025 · kl 07:30 · 0:26 min

Flashback

Samhälle / Olyckor och katastrofer

Omfattande brand på Konstakademin, Stockholm (2025-06-07)

Svara

2025-06-07, 17:24 #1

katalfaczan
Medlem

PARENTAL ADVISORY EXPLICIT CONTENT

Inlägg: 340 291
Inlägg: 48 072

Chat:

Räddningstjänst och polis har larmats under till Konstakademin i centrala Stockholm efter larm om en brand.

– Det är omfattande brand som inte är under kontroll, säger Martin Johansson, ledningsoperatör Stockholms brandförsvar.

Det ved kvart över tre som larmet kom om en brand i ett förråd. Både polis och räddningstjänst skickade flera resurser till platsen. Ett stort område har spärrats av, däribland Sagerska palatset.

https://www.svt.se/nyheter/lokalt/stockholm/brand-pa-konstakademin

Någon på plats?

Citera

2025-06-08, 22:41 #2

Jordgubbe
Medlem

Inlägg: 1 hur 2904
Inlägg: 13 441

Att brandsn började i ett förråd (på andra våningen) och konstelever har sin utställning (i huset, stängt dagen innan), är det en ledtråd?

https://www.stfinntidsdrt.se/nyheter/la.fmff11/brand-pa-konstakademin-i-stockholm
https://konstakademien.se/arrangemang/
https://konstakademien.se/

Citera

2025-06-08, 16:36 #3

icenicetab
Medlem

Inlägg: 64 9562
Inlägg: 9 245

Chat:

> Ursprungligen postat av **Jordgubbe**
> Att bränden började i ett förråd (på andra våningen) och konstelever har sin utställning (i huset, stängt dagen innan), är det en ledtråd?

Aha! En kreativ elev skapar sig ett namn med hjälp av en omskriven "installation" !

Svara

svt NYHETER

Nyheter Lokalt Sport Fotbolls-VM Utrikes Inrikes Kul

/ STOCKHOLM

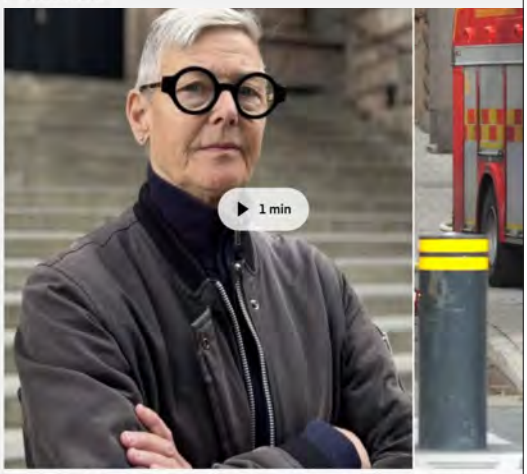

Lena From fick en rivstart på jobbet som den nye ständige sekreteraren på Konstakademien. **Foto: SVT/Bläljus Sthlm**

Efter brand på Konstakademien: ”Konsten har klarat sig förhållandevis bra”

UPPDATERAD 9 JUNI 2025 PUBLICERAD 8 JUNI 2025

Med bilden "Räddar historien från flammorna" vann 16-årige Philip Kangas ungdomskategorin i världens största fototävling, Sony World Photography Award. Bilden publicerades i Expressen och Aftonbladet.

207

Från Konstakademiens Högtidssammankomst där representanter för de brandstationer som deltog i arbetet fick ta emot diplom av H.K.H. Kronprinsessan. Foto: Sanna Argus Tirén.

Skadorna

Tack vare räddningstjänstens snabba insatser gick ingenting förlorat i branden. Ingen människa kom till skada. Alla rum och all konst har kunnat återställas. Med det sagt blev skadorna ändock mycket omfattande. Och mycket kostsamma.

- Sot- och rökskador drabbade hela fastigheten. Konstakademien har efter branden lagt över 10,3 års heltidsarbetstimmar på sotsanering. Enkelt uttryckt kan arbetet liknas vid omvandling av en film från svartvitt till färg.
- Golv, väggar, tak, alla in- och utvändiga ytor på möbler och föremål, all elektronik och alla vitvaror sot- och rökskadades. Sot trängde in överallt, till och med till insidan av kyl och frys.
- Alla gipsskulpturer och alla målningar sot- och rökskadades, målningarna till in under spännramarna.
- Sotet lade sig över varenda bladsida i varenda bok i Konstakademiens bibliotek. Varje bok fick dammsugas ren.
- Branden spred sig upp i taket. Räddningstjänsten var tvungen att riva upp ett närmre 35 kvadratmeter stort hål för att kunna släcka elden ovanifrån. När denna brandbilaga trycks återstår fortfarande arbete med att täppa till hålet.
- För att Räddningstjänsten skulle kunna utrymma bröts dörrarna upp på plan 3 och 4. Samtliga behövde återställas.
- Vatten från släcknigen av branden skadade väggar och tak, men begränsades. Räddningstjänsten sög upp släckvattnet på golvet parallellt med att släckning pågick ovanifrån.
- Lanterninkonstruktionen i Nikehallen skadades av branden. Delar av den har måst bytas ut.
- Delar av elförsörjningen förstördes och måste dras om. Först akut. Senare permanent.
- Väggen i en av Konstakademiens utställningssalar fick rivas ren för att få bort röklukten.
- Armaturer, skenor och digitala skärmar förstördes och har bytts ut.
- Dagarna och veckorna efter branden var röklukten skarp i stora delar av huset. Det var inte farligt att arbeta i huset men röklukten upplevdes av några som mycket påfrestande att vistas i.

Sot - överallt. Ibland osynligt för ögat men likväl där. Foto: Svante Tirén.

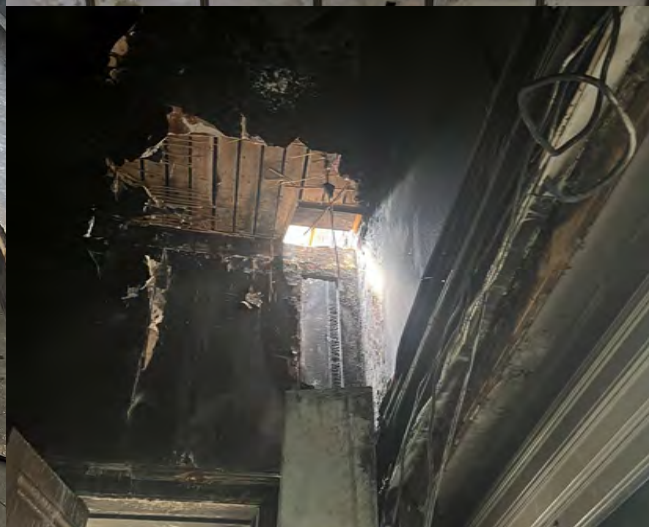

Konservering och sanering

Eld, sot och släckvatten hör till de vanligaste skadorna efter brand.
För Konstakademien blev sotet den stora utmaningen. Röken spreds genom stora delar av huset och lämnade efter sig ett lager sot som via ventilationssystemet trängde in i de mest osannolika skrymslen och vrår – och på väggar, golv, tak, konstverk och inventarier.

Sot som bildas vid brand består av förkolnade rester från materialen som brunnit. Hur sotet ser ut och beter sig varierar därför beroende på vad som har brunnit upp. Allt sot är inte synligt för blotta ögat, men kan ändå orsaka allvarliga skador. I princip allt sot har frätande egenskaper och kan, om det inte avlägsnas, orsaka permanenta skador på de flesta material.

Samtidigt måste rengöringen anpassas efter varje föremåls material och skick. För hårdhänt sanering kan orsaka större skador än sotet självt. Här är konservatorns kunskap och erfarenhet avgörande. Och oumbärlig. Vid konservering och sotsanering av konstverk och känsliga byggnadsdetaljer används en mängd olika metoder och verktyg. Allt från dammsugare med reglerbar sugstyrka och fina filter till särskilda sotsvampar, rengöringslösningar och specialutvecklade redskap. Vilken metod som väljs beror helt på vilket material som ska behandlas.

Ett exempel är en oljemålning i förgylld ram. Den fernissade målade ytan, den tunna förgyllningen på ramen med sina ofta ömtåliga ornament samt målningens baksida med omålad duk och spännram kräver alla olika behandlingsmetoder. Ibland behöver flera konservatorer, specialiserade på olika material, samarbeta för att uppnå ett gott resultat.

Konservering är ett tvärvetenskapligt kunskapsfält där bland annat naturvetenskap, materialteknik, hantverk och konstvetenskap samverkar. I takt med att forskningen utvecklas förbättras också metoderna, vilket gör att vi idag kan behandla brandskadade föremål på ett betydligt mer skonsamt och effektivt sätt än tidigare. Konserveringsarbetet leder ofta till nya upptäckter. På Konstakademien har det fördjupat kunskapen om både byggnaden och samlingarna.

SMK (Stockholms Målerikonservering) i arbete.
Foto: Svante H. Tirén och Björn Strömfeldt/Konstakademien.

Konsthögskolan

Konstakademien och Konsthögskolan är förbundna genom sin månghundraåriga gemensamma historia. Därför var det extra smärtsamt att branden på Konstakademien utbröt i samband med Konsthögskolestudenternas avgångsutställning och att Konstakademien var tvungen att stänga utställningen med omedelbar verkan, en vecka före utställningens slut. Verken evakuerades måndagen efter branden. Konstakademien anlitade konservatorskompetens som stöd i saneringsarbetet för studenterna som så önskade.

Kungl. Akademien för de fria konsterna tillkom 1735. Den direkta anledningen var att svenska konstnärer behövde utbildas för arbetet med återuppbyggnaden av Stockholms slott som brunnit ned till grunden 1697. Sverige saknade konstnärlig kompetens och anställde konstnärer från framförallt Frankrike för att delta i arbetet med återuppbyggnaden av Slottet. Parallellt utbildade dessa unga svenska män i konst- och formhantverk.

1780 flyttades undervisningen till nya lokaler på Konstakademiens nuvarande adress. All högre utbildning av svenska konstnärer bedrevs därefter på just denna plats och i Konstakademiens regi fram till högskolereformen 1977. Då överfördes examinationsrätten till staten och den nya myndigheten Kungliga konsthögskolan. Den fortsatte att bedriva undervisningen i Konstakademiens lokaler fram till 1995, då den flyttade till nya lokaler på Skeppsholmen.

Konstakademien och Konsthögskolan är idag båda angelägna om att vårda sin gemensamma historia och ser Konsthögskolans avgångsutställning som en viktig del av denna.

Esmeralda Ahlqvists textilverk i förgrunden, påverkat och nedmonterat på grund av räddningsinsatserna. I bakgrunden, verk av Jaana-Kristiina Alakoski och Isolde Berkqvist.
Foto: Annakarin Lindberg/Konstakademien.

Silvia Thomackenstein, utställningsansvarig, Kungl. Konsthögskolan

När branden bröt ut på Konstakademien lördagen den 7 juni 2025 hade Kungl. Konsthögskolans avgångsutställning pågått i två veckor. De tjugofyra studenter vars utbildning kulminerade i denna utställning visade sina verk i hela Konstakademiens utställningslokaler. Alla utrymmen, inklusive Nikehallen och Tengbomhallen, samt områden som huvudentrén och korridoren framför Nikehallen, användes som utställningsyta.

I denna korridor hade studenterna ställt ett bord som de hämtat från sitt gemensamma kök på skolan, för att bjuda in besökare att ta del av deras praktik på ett handgripligt sätt. På bordet fanns referenser, pågående arbeten, utställningskatalogen och annat material.

Då branden bröt ut var nästan alla studenter på plats för en heldag med program som innehöll performance, uppläsningar och filmvisningar. Kl. 15.00 avbröts programmet hastigt när rök upptäcktes och alla utrymde byggnaden.
Kort därefter fick studenterna veta att branden hade startat i ett litet förråd på andra våningen, som användes för att förvara installationsmaterial, teknisk utrustning, personliga tillhörigheter och konstverk som först hade förts till akademien men senare valts bort från utställningen.

Mitt i oron för skador på människor, byggnad och verk visade gruppen en anmärkningsvärd omsorg och solidaritet med varandra. Alla känslor av rädsla, sorg och oro skulle få ta utrymme och stöttas. Under hela dagen och natten höll studenterna – tillsammans med utställningsgruppen bestående av Johanna Gustafsson Fürst, Jenny Olsson och Silvia Thomackenstein – kontakt med skolans och akademiens ledning. Sent på kvällen kunde de med lättnad ta emot beskedet att branden var släckt.

Även om alla var tacksamma över att ingen kom till skada var besvikelsen stor över att utställningen måste avslutas i förtid. Följande måndag fick utställningsansvarig Silvia Thomackenstein, utställningstekniker Daniel Norrman och prefekt Agneta Linton tillträde till byggnaden för att bedöma brandens påverkan. Även om skadorna kunde ha varit betydligt värre, hade rök och sot spridit sig i hela byggnaden och påverkat alla verk, även i de utställningsrum som låg längst bort från branden.

Studenternas verk omfattade en bred variation av material: snidat trä, sten, vax, lera, textil, metall, papper, plast, frigolit, dukar, olika färgpigment och målarfärg samt naturmaterial som torkade växter, fibrer från getingbon och tekniska

apparater. Alla dessa hade skadats i varierande grad av den frätande soten. Detta bekräftades av den specialiserade konservatorn Anna Bronzoni Catellani, som tillsammans med Silvia undersökte utställningen.

Dessutom hade verk som visades i Nikehallen skadats av vattnet och kondensen som uppstod när branden släcktes. Flera verk som förvarades i förrådet där branden startade – bland annat målningar och skulpturer – förstördes oåterkalleligt. Andra kunde inte restaureras på grund av sina känsliga material.

Måndagen den 16 juni kunde hela klassen åter gå in i lokalerna för att tillsammans med Daniel och Silvia nedmontera sina verk. De förberedde dessa för transport tillbaka till skolan, där studenterna mötte konservatorn som gav råd om möjliga restaureringssteg.

Det sista kapitlet i studenternas utbildning avslutades tragiskt och abrupt. Chansen att få fira sitt långa hårda arbete blev istället en prövning i sammanhållning och ett gemensamt sorgearbete.

UTSTÄLLANDE STUDENTER:
Esmeralda Ahlqvist, Jaana-Kristiina Alakoski, Silja Beck, Viktor Berglind Ekman, Isolde Berkqvist, Johanna Bjurström, Elmer Blåvarg, Moa Cedercrona, Niels Engström, Aron Fogelström, Anton Halla, Lewis Henderson, Sanna Håkans, Alden Jansson, Marie Karlberg, Andrea Larsson-Lithander, Jost Maltha, Caio Marques de Oliveira, Kayo Mpoyi, Therese Norgren, Sofia Romberg, Maria Toll, Cilia Wagén, Joi Wengström

KONSTHÖGSKOLANS UTSTÄLLNINGSGRUPP:
Jenny Olsson, ledamoten av Konstakademien Johanna Gustafsson Fürst, Silvia Thomackenstein

UTSTÄLLNINGSTEKNIKER:
Daniel Norrman

Tiden efter branden

SVANTE TIRÉN, INTENDENT SAMLINGAR

När beskedet om branden kom på eftermiddagen den 7 juni 2025 ställdes många tankar på sin spets. Vad var det egentligen som höll på att hända? Vad kunde göras omedelbart? Och vad skulle återstå om det värsta tänkbara faktiskt inträffade? Under ett par timmar visste ingen svaret. Branden var ett faktum. Allt annat var ovisshet.

När vi dagen därpå äntligen släpptes in i huset stod det klart att vi hade klarat oss med lindriga skrapsår jämfört med vad som kunde ha hänt. Att öppna dörrarna till sessionssalarna, kansliet, målerimagasinet, skulpturmagasinet, arkivet, biblioteket och de många andra rummen och se att allt fortfarande fanns kvar var en upplevelse som knappast går att beskriva. Sådana ögonblick glömmer man aldrig någonsin. Ovissheten kring det genomblöta glastaket över Nikehallen och gipserna därunder var givetvis fortfarande ett inte så litet orosmoment, men i efterhand framstår timmarna innan vi blev insläppta som de allra svåraste. För vad hade egentligen gått förlorat om allt hade försvunnit – vad hade Konstakademien varit då?

Filosofen Walter Benjamin använde begreppet aura för att beskriva ett konstverks unika närvaro i tid och rum – det som aldrig kan återskapas genom aldrig så skickliga reproduktioner eller dokumentation. Samma tanke kan tillämpas på en samling som Konstakademiens. Under snart tre sekler har konstnärer, arkitekter, ledamöter, elever och många andra lämnat efter sig ett myller av föremål och dokument. Spår, både materiella och immateriella. Men samlingen är mer än summan av sina enskilda delar. Den är ett nät av relationer, berättelser och sammanhang som vuxit fram under generationer och som fortsätter att utmana och förundra oss. Det är detta som gör en samling oersättlig. Inte för att varje enskilt objekt är unikt, utan för att helheten bär på något som aldrig kan återskapas om den en gång bryts sönder.

Den välkända klichén om att det är först när man riskerar att förlora något som man fullt ut inser dess rätta värde är, visade det sig, inte bara en kliché. Det blev en levd erfarenhet som påverkat oss alla i grunden.

Intendent Svante Tirén sovrar i brandmassorna måndagen efter branden.
Foto: Annakarin Lindberg/Konstakademien.

VARM ZON

Malad of
ULRICA.F.PASCH
LEDAMOT

OM KONSTAKADEMIENS SAMLING

Konstakademien förvaltar en av Sveriges främsta samlingar av konst och arkitektur. Här finns måleri, teckning, grafik, skulptur, arkitekturmodeller, textilier, möbler, konsthantverk och många andra typer av föremål från nära tre århundranden av verksamhet.

Konstakademiens samlingar är unika. Så gott som alla föremål har kommit i Konstakademiens ägo genom Konstakademiens egna ledamöter eller donationer specifikt till Konstakademien. Det betyder att alla föremål kan knytas direkt till de konstnärer och arkitekter som varit ledamöter av Konstakademien genom dess snart 300-åriga historia.

Samlingens äldsta del utgörs av arkeologiska föremål från antikens Rom och Pompeji, medan den yngsta består av de verk som nyinvalda ledamöter lämnar in som så kallade receptionsstycken. Det mest kända konstverket i samlingen är Batavernas trohetsed till Claudius Civilis av Rembrandt, som sedan 1866 är deponerad och visas på Nationalmuseum.

Bland samlingens övriga höjdpunkter finns de gipsavgjutningar av antika skulpturer som beställdes av arkitekten Nicodemus Tessin den yngre under 1690-talet, liksom verk av de kvinnliga konstnärer som studerade vid Konstakademien från 1860-talet och framåt.

Konstakademiens samlingar, arkiv och bibliotek besöks årligen av ett stort antal forskare, studenter, konstnärer, arkitekter och allmänhet. Valda delar av samlingarna visas regelbundet på utställningar och många utlån görs till utställningar både i Sverige och internationellt.

Ur Konstakademiens samlingar. Ovan från vänster:
Veduta del prospetto principale della Colonna Trajana, Giovanni Battista Piranesi (1720–1778).
Boudoirscen med ung dam och piga, bläckteckning tillskriven François Boucher (1703–1770).
Porträttsamlingen i Stora sessionssalen med verk av bland annat Ulrika Pasch (1735–1796), Alexander Roslin (1735–1796) och Adolf Ulrik Wertmüller (1751–1811).
Delar av gipssamlingen uppställd biblioteket. I förgrunden *Faunen* av Johan Tobias Sergel (1740–1814).
Foto: Svante Tirén/Konstakademien.

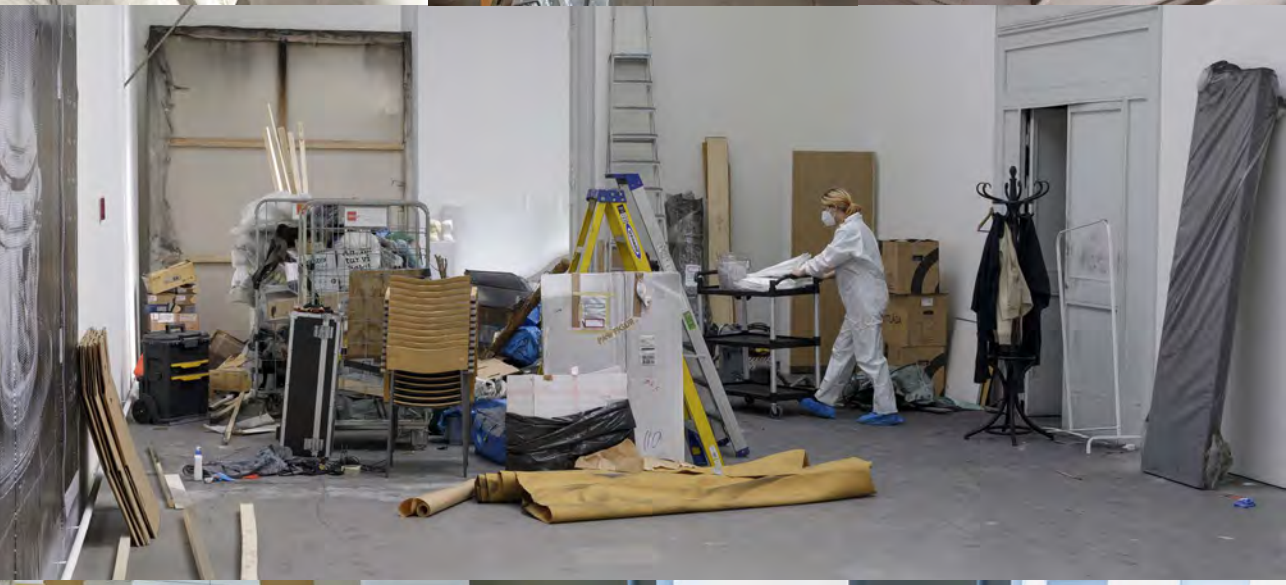

STÄNDIG SEKRETERARES RAPPORT TILL PLENUM 8 JUNI

Brandläget i sammanfattning:

- Polisen har avslutat sin undersökning av brandplatsen i byggnaden. Utredningen fortsätter i deras kontor och laboratorier. Vi avvaktar besked och har inte fått någon prognos för när slutsatserna kan presenteras.
- Kansliet fick tillgång till att röra sig i trapphusen och kanslidelen av byggnaden idag, strax efter kl 13.
- Hyresgästerna är välkomna tillbaka i morgon men har - liksom kansliet - begränsat rörelseutrymme: De får ta hiss/trappa till sitt våningsplan och sitt utrymme. Därutöver ska de röra sig så lite som möjligt i byggnaden.
- Anledningen till att rörelseutrymmet begränsas är att saneringen av sot i byggnaden ska kunna ske så snabbt och effektivt som möjligt.
- Konsthögskolan hålls löpande underrättad och informerar studenterna genom sina egna kanaler. Det känns så otroligt ledsamt och bedrövligt att branden så illa drabbar deras utställning. Sorgesamt, men de verkar vara vid gott mod. Svante har filmat utställningen som den ser ut nu, och vi har erbjudit möjligheten till representanter för skolan att gå igenom utställningssalarna i morgon tillsammans med någon av oss.
- Konservator Anna Bronzoni Catellani, specialiserad på brandskador, kommer till Konstakademien kl 10.00 i morgon och gör en vandring genom lokalerna för att bedöma skadeläget. Jag och Svante följer med.
- I morgon måndag får vi besök av vårt försäkringsbolag Brandkontoret, som försäkrar fastigheten, för en bedömning av skadereglerare av hur lång tid sanerings- och återställningsarbetet kan tänkas ta.

STÄNDIG SEKRETERARES RAPPORT TILL PLENUM 13 JUNI

- Arbetet har under veckan koncentrerats till fokus orsaksrapporter, skadereglering och åtgärdsförlslag.
- Konstakademien är väl försäkrad. Kontakt är etablerad med våra tre försäkringsbolag, olika för konst, fastighet och inventarier, och gränsdragningsarbete pågår dem emellan.

Sotsanering pågår. Av precis allt!
Foto: Björn Strömfeldt och Therese Sheats/Konstakademien samt Stockholms Målerikonservering.

- Onsdag den 18:e juni sker ett prioriteringsmöte med försäkringsbolaget för fastigheten, saneringsfirman och oss på kansliet för att klargöra i vilken ordning rummen kan saneras, samt för när och var arbetet med att sätta igen taket kan börja.
- Vi har med försäkringsbolagens goda minne anlitat en professionell konservator som gått igenom hur sot-, rök- och fuktskador kan åtgärdas med Konst-akademiens samtliga hyresgäster, både enskilt och vid gruppinformationsmöten.
- Professionell konservator har också anlitats för Konsthögskolans studenter som också de fått en genomgång av vad som kan göras, både i grupp och individuellt.
- Vi har under hela veckan haft en öppen, tydlig och mycket bra dialog med såväl Konsthögskolan som Konstakademiens hyresgäster.

STÄNDIG SEKRETERARES RAPPORT TILL PLENUM 20 JUNI

- Vi fick i veckan markupplåtelse för den kranbil som är en förutsättning för att få upp byggmaterial till taket. Detta med fem dagars handläggningstid i stället för de tio veckor som annars brukar vara fallet = snabbt jobbat av polisen och Stockholms stads trafikkontor. Glädjande!
- Saneringsföretaget OCAB har gjort provborrningar i de mest brandskadade väggarna. De visar varken innevarande lukt eller sot. Också det är glädjande! Men kanske bäst av allt:
- Asbesttest har genomförts och det finns ingen asbest i det utrymme som måste rivas och byggas upp på nytt. Det vill säga där brandhärden var när branden släcktes.
- Sal Mitt är den enda platsen där fukt har kunnat identifieras av fuktteknikerna som mätt fukten i byggnaden.
- Väderskyddet på taket kommer att ta ungefär tre veckor att bygga från byggstart 3 juli.
- Organisation för taköverbyggnaden efter branden är fastställd efter samråd med husarkitekt samt kansliets sakkunnigrådgivare Försäkringsbolaget har gått med på att Konstakademien, som tidigare planerats, kan anlita externt projektledningsstöd.

STÄNDIG SEKRETERARES RAPPORT TILL PLENUM 26 JUNI

Nytt sedan senast om:

Konstakademiens organisation
Krisgruppen som kommer att stå i löpande kontakt under sommaren består av:

- Ständig sekreterare
- Fastighetsskötare, ansvarig projektledare återställningsarbete - sköter också kommunikationen med försäkringsbolagen som försäkrar fastigheten och våra inventarier som till exempel kafét.
- Svante Tirén, samlingsintendent, ansvarig för konstsanering av konst och de delar av återställningsarbetet som rör Konstakademien som byggnadsminne - sköter också kommunikationen med försäkringsbolaget för konst och antikviteter.

Fastigheten
- Projektorganisationen är på plats.
- Försäkringsbolaget för fastigheten har godkänt projektorganisationen och också gett sitt tillstånd till att Konstakademien föreslår de underentreprenörer som anlitas.
- Utförandeentreprenör är Storstockholms byggservice SSBS, på anmodan av försäkringsbolaget.
- SSBS anlitar projektstöd genom Erfator.
- Erfators projektledare arbetar direkt tillsammans med Konstakademiens projektstöd.
- Vi har på rekordtid fått markupplåtelse för bygge av trapptorn från Polisen och Stockholms stad.
- Vi har efter samråd med av Förvaltningsnämnden utsedda representanter anlitat extern arkitektonisk och antikvarisk kompetens.
- Länsstyrelsen har godkänt vår antikvariska kompetens och godkänt de rivningsåtgärder som behöver göras omgående (av kabinettet där det brann).

Saneringen av golv, väggar, tak och lanterniner

- Ocab - saneringsföretaget - dubblar personalstyrkan i huset från och med i nästa vecka. Detta har försäkringsbolaget gått med på. Både försäkringsbolaget och saneringsföretaget har snabbt förstått värdet i och omfattningen av Konstakademiens verksamhet och verkligen ansträngt sig för att kalla in folk som annars skulle ha gått på semester. Detta är vi oerhört tacksamma för.
- Fukt- och kloridmätningar pågår fortfarande i huset, och all ventilation håller fortfarande på att ses över.
- Tidplan för saneringsarbetet av golv, väggar, tak och lanterniner kommer att finnas klar först under nästa vecka. När den tidplanen är klar, kommer också tidplanen för saneringen av inventarier att kunna fastslås. Här får vi ha tålamod helt enkelt.
- Efter avstämning med saneringsföretaget OCAB bedömer vi i nuläget att höstens samtliga planerade utställningar kommer att kunna öppna, om än med viss fördröjning.
- Hörsalen däremot, där saneringsarbetet är mindre akut men mer omfattande, håller vi stängd för publik verksamhet t o m september månad ut. Här vet vi i nuläget inte om vi ev. kommer att behöva hålla stängt ännu lite längre, men vi hoppas kunna undvika det.

Konstsamlingen, bibliotek och arkiv

Konstakademien har verkligen ett fantastiskt etablerat kontaktnät! Tack vare detta - och Svantes kompetens - har vi redan haft Sveriges skickligaste konservatorer inom måleri, gips och verk på papper på plats.
Som sagt, det är mycket arbete som återstår. Men de intygar alla att allt som har sotskador går att återställa.

Brandorsaksutredningen

Brandorsaksutredningen är ännu inte klar. Här avvaktar vi svar från Polisen. I morgon torsdag, får vi emellertid redovisningen från Storstockholms brandförsvars byggnadsminnesgrupp, som är specialiserade på brand i kulturfastigheter och som av den anledningen utrett oss.

Kansliets personal och semestrar
Nästan all personal på kansliet har fått en stor mängd plusarbetstimmar genom arbete som föranletts av branden. Ingen har arbetat bara för att - däremot har alla ställt upp med sin specialistkompetens när den har behövts för att bäst gynna framdriften av planerings- och saneringsarbete. Jag har uppmanat alla att ta ut sina flextimmar i den mån det går, och spara sina semesterdagar så att vi förhoppningsvis kan skapa en längre och sammanhållen jul- och nyårsledighet i år.

STÄNDIG SEKRETERARES SOMMARBREV TILL PLENUM 10 JULI

Hej på er alla!

Jag skriver med den glada nyheten att Konstakademien nu verkligen kommer att kunna öppna den 23 augusti! Saneringsföretaget Ocab håller tidplanen, som kansliets Helen Karlsson har strukturerat med bravur. Med undantag för Ateljén kommer utställningssalarna att kunna tas i bruk i stort sett som planerat. Hyres- gästerna får denna vecka nya dörrar till sina lokaler. Också där har Ocab inlett arbetet med sotsanering av golv, väggar och tak.

Jag bilägger bilder från det pågående saneringsarbetet av konsten i huset. Av dessa framgår tydligt hur gipserna ser ut, med och utan sotlager. Detta lilla tunna lager sot har alltså lagt sig i alla skrymslen och vrår av vår byggnad, där sanerarna nu med stor skicklighet arbetar sig fram. På inrådan av papperskonservator kommer också 1806 års bibliotek samt biblioteket i övrigt att sotsaneras.

Avslutningsvis vill jag framhålla Nationalmuseums stora hjälp och starka stöd i konserveringsprocessen. Det har funnits där från start, generöst och uppriktigt.

Med detta önskar jag er alla en riktigt skön sommar.

När det brinner

Rädda – varna – larma – släck. Gäller för alla bränder.

- Möt räddningstjänsten på avsedd plats.
- Kontakta försäkringsbolagen.
- Upprätta en krisgrupp. På Konstakademien bestod kärnan av Ständig sekreterare, fastighetsförvaltare, kommunikatör och konstintendent. Eftersom personalgruppen är liten var det möjligt att låta alla som ville och kunde delta i möten.
- Träffas ofta, särskilt i början. Täta dialoger och avstämningar är viktiga för att kunna ta beslut och driva arbetet framåt.
- Kontakta alla som direkt eller indirekt berörs av krisgruppens beslut.
- Glöm inte att äta och dricka – det glömde vi och det slet hårt.
- Dokumentera alla skador i bild, och gärna text. Det underlättar och gör försäkringsärenden, återställnings- och renoveringsarbetet mer effektivt.
- Gläds åt allt ni kan, mitt i allt. Till exempel över att livet fortgår.
- Var transparant och informera så tydligt och så ofta som möjlig om vad som har hänt och vilka åtgärder som vidtas.
- Skriv loggbok över allt som händer och upprätta en åtgärdsplan.
- Följ upp loggboken och följ åtgärdsplanen.

En brand orsakar flera olika sorters av skador. Utöver det som brinner upp och förkolnas blir det skador av släckningsvatten, sot och lukt.

Det är viktigt att snabbt starta saneringsprocessen, utan att glömma analys och planering innan åtgärder sätts in. Undvik skador genom att inte flytta konstverk för snabbt. Ta mycket bilder för dokumentation av skador. Det underlättar och gör återställnings- och renoveringsarbetet mer effektivt.

Bränder har i alla tider fascinerat konstnärer. Här har Pehr Hilleström (1733–1816), professor och senare direktör på Konstakademien, fångat en dramatisk brand på Högbergsgatan på Södermalm i Stockholm år 1785. ©Stockholms stadsmuseum.

Brandskydd i kulturbyggnader - en levande kunskap

I byggnader med stora kulturvärden behöver arbetet med brandsäkerhet ske på ett anpassat sätt. Det handlar om att hitta ett skydd som både lever upp till generella säkerhetskrav och som samtidigt skapar lösningar för att bevara historiska värden. Brandskydd i kulturbyggnader är därför komplicerat.

Äldre byggnader består ofta av material och utföranden som krockar med vår tids krav på säkerhet. Men idag finns gedigen kunskap och forskning om lösningar som klarar balansen mellan äldre byggnaders behov och nya tiders regler. Dessutom utvecklas metoderna ständigt. Riksantikvarieämbetet och många andra organisationer inom allt från kulturvård till räddningstjänst och byggteknik bidrar till att sprida kunskap om detta.

Konstakademiens hus är ett byggnadsminne – det starkaste skyddet en historisk byggnad kan få. Inget i byggnaden får förvanskas eller ändras på ett sätt som påverkar kulturvärdena negativt. Dessutom är Konstakademiens hus ett verkligt allkonstverk där exteriör, interiör och samlingar bildar en unik helhet. Varje ingrepp i miljön – stora som små – måste ske med största möjliga lyhördhet och respekt för byggnadsminnet.

Lärdomarna från branden är många. Brandskydd är en levande kunskap som aldrig är avslutad eller färdig. Konstakademiens mål är att använda erfarenheterna från branden och efterarbetet till att bidra till sådan kunskap. Både nu och i framtiden.

Sotskadade detaljer i Konstakademien inre. Foto: Svante Tirén/Konstakademien.

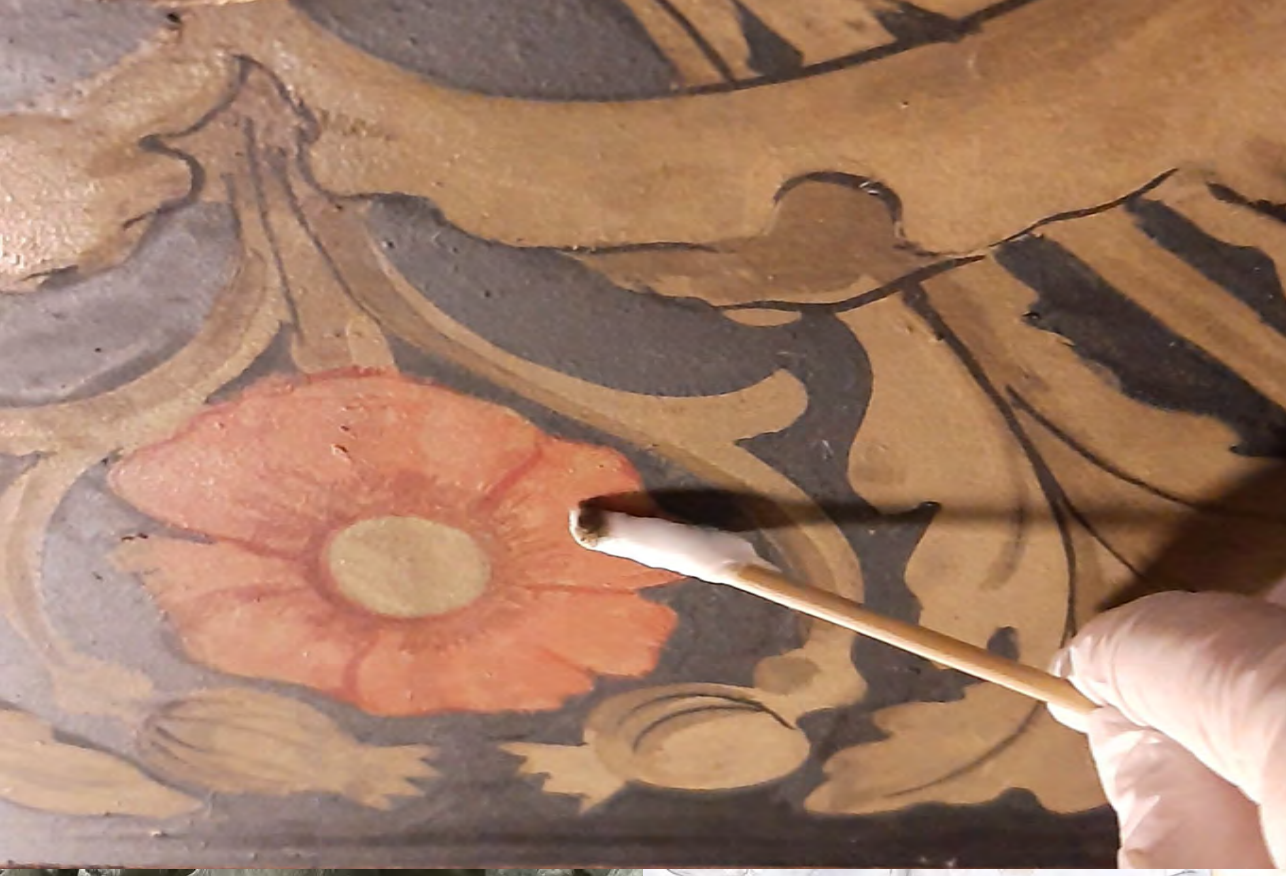

Rutin- och fastighetsåtgärder

- Aktuella relationsritningar har tagits fram efter punktmolnsinmätning av byggnaden och i tillräckligt antal i brandskåpet för räddningstjänst som kommer till platsen. Att sådana saknades fördröjde insatsen på Konstakademien. Till exempel behövde räddningstjänsten bryta sig igenom flera yttertak på varandra, där ritningarna angav att det fanns ett.
- En insatsplan med framkörningskort har tagits fram där prioriterade föremål tydligt anges per rum.
- Aktuella inventarielistor har tagits fram för varje rum.
- Krisutrustning har samlats i särskilda beredskapslådor och rutiner för utbildning, brandskydd och entreprenörskontroll har stärkts.
- Låssystemet har uppdaterats och antalet nyckelsystem reducerats. En lärdom efter branden är, ju fler nycklar desto svårare för personalen att hjälpa räddningstjänsten ta sig fram.
- Byte av ventilationssystem kommer att ske. Befintligt ventilationssystem – en blandning av ursprungligt självdrag och senare tekniska tillägg – bidrog under branden till att röken kunde spridas på oväntade sätt. Även äldre ombyggnader, dolda hålrum och installationer skapade vägar för rök och värme genom huset och bidrog till de omfattande sot- och rökskadorna. I efterhand konstaterades att sot och brandgaser hade nått nästan hela huset, trots att själva branden varit begränsad till ett relativt litet område.
- En ny brandcellsindelning i byggnaden kommer att genomföras successivt.
- Brandtätning av dörrar kommer att ske successivt.
- Placering av branddetektorer, brandsläckare och utrymningsskyltar har setts över och åtgärdats.
- Till dagliga rutiner hör att alla dörrar till alla rum stängs före hemgång. Stängda dörrar kan fördröja brandförloppet. En annan rutin är absolut förbud mot att starta diskmaskinen och sedan lämna byggnaden innan den är klar.

- En årlig säkerhetsdag för uppdatering av inventarielistor, påfyllnad av krislådor och andra uppföljningar har införts.
- I skarpt läge är människors direkta kunskap om verksamhetens, samlingarnas och byggnadens värde som avgör vad som kan räddas och hur. Konstakademien fortsätter därför att hålla samtalet om allt detta levande, till exempel vid kansliets personalmöten och ledamöternas möten i Förvaltningsnämnd och Plenum.
- Konstakademien fortsätter att hålla brandövningar i enlighet med tidigare rutiner. De har konkret effekt. När branden utbröt visste såväl personal som hyresgäster hur Konstakademien skulle utrymmas och agerade därefter.

Den här dörren är försedd med en så kallad sväll-list som bidrar till att brandförlopp kan fördröjas.
Foto: Therese Sheats/Konstakademien.

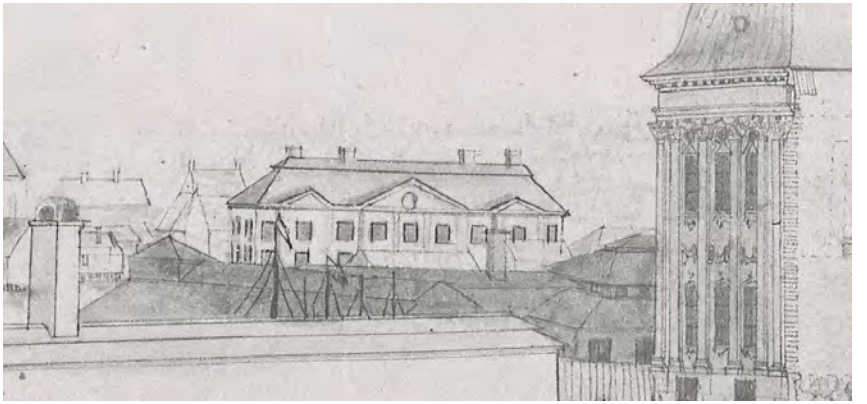

Nº 7 STORKYRK

Konstakademiens brandhistoria

Branden på Konstakademien den 7 juni 2025 var inte den första. Byggnaden har brunnit vid minst två tidigare tillfällen i historien: 1693 och 1751. Eldsvådan år 1751 inträffade den 8 juni för 275 år sedan. Ett ödets sammanträffande med branden 2025; som om platsen mindes sitt förflutna.

Det som idag är Konstakademiens hus på Fredsgatan 12 vilar delvis på murarna från Sparreska palatset, byggt på 1670-talet för överståthållaren Axel Carlsson Sparre efter ritningar av Nicodemus Tessin den äldre. År 1693, då palatset ägdes av familjen Bielke, utbröt en brand som ödelade det ståtliga barockpalatsets paradvåning.

Nästa eldsvåda inträffade den 8 juni 1751 då Klarabranden lade en stor del av Norrmalm i aska. Totalt 221 gårdar gick förlorade, däribland palatset på Fredsgatan där endast murarna stod kvar efter branden. Ruinen köptes 1754 av den förmögne styckgjutaren Gerhard Meyer, som återanvände ruinen och förvandlade den till ett modernt rokokopalats. Det var denna byggnad som Meyer senare donerade till Konstakademien som flyttade in här 1780.

Huset byggdes om på 1840-talet efter ritningar av Fredrik Blom. Ytterligare en stor om- och tillbyggnad gjordes på 1890-talet då huset fick sin nuvarande utformning i italiensk nyrenässans. Arkitekt var Erik Lallerstedt som försåg huset med brandsäkra bjälklag av cement och annan för tiden nymodig byggnadsteknik, vilken bidrog till att Konstakademien klarade sig så förhållandevis väl från lågorna denna gång.

Branden den 7 juni 2025 är således, såvitt känt, den första mer betydande eldsvådan som inträffat i fastigheten sedan Klarabranden 1751. Förhoppningsvis blir den också den sista.

Akademihusets olika faser: Sparreska palatset – 1670-tal: Uppfört 1671–72 för överståthållaren Axel Carlsson Sparre efter ritningar av Nicodemus Tessin den äldre. Paradvåningen förstördes i en brand 1693. **Meyerska huset – 1750-tal** Efter Klarabranden 1751 återuppförde styckgjutaren Gerhard Meyer ett rokokopalats på de bevarade murarna. Han skänkte senare fastigheten till Kungliga Akademien för de fria konsterna, som flyttade in 1780. **Bloms ombyggnad – 1840-tal:** Arkitekten Fredrik Blom byggde på huset med en ny våning och flyglar 1842–46. Fasaden smyckades med fyra allegoriska kvinnofigurer av Carl Gustaf Qvarnström. **Lallerstedts nya hus – 1890-tal:** Efter ritningar av Erik Lallerstedt uppfördes 1893–97 ett betydligt större akademihus i italiensk renässansstil.

Konstakademien
Kungliga Akademien för de fria konsterna

Tack!

Konstakademien vill framföra sitt tack till alla som snabbt och professionellt ryckte ut för att rädda Konstakademien. Både byggnaden och samlingarna.

Räddningsledare Annie Lennartsson
Insatsledare Sebastian Theander
Restvärderäddare Daniel Svärd
Konservator Anna Catellani

Brandskyddsföreningen
Konservatorer vid Nationalmuseum och MTAB
Nacka Byggservice
Ocab
Papperskonservator Magnus Öberg
Polisen
Regeringskansliet Rosenbad
Räddningstjänst
Storstockholms Byggservice, SSBS
Stockholms Målerikonservering

Storstockholms brandförsvar genom:
Johannes brandstation
Kungsholmen brandstation
Katarina brandstation
Kista brandstation
Lidingö brandstation
Vällingby brandstation
Täby brandstation
Östermalm brandstation
Fyrislund brandstation – Uppsala brandförsvar
Huddinge brandstation - Södertörns brandförsvarsförbund
Norrtälje brandstation – Norrtälje brandförsvar
Sollentuna brandstation - Attunda brandkår
Tyresö brandstation – Södertörns brandförsvar

Övre bilden: Tackbjudning för alla som på olika sätt hjälpt till med arbetet under och efter branden.
Undre bilderna: Från Konstakademiens Högtidssammankomst där representanter för de brandstationer som deltog i arbetet fick ta emot diplom av H.K.H. Kronprinsessan. Foto: Sanna Argus Tirén.

BRANDEN PÅ KONSTAKADEMIEN 2025

Redaktion:
Lena From, Ständig sekreterare/Konstakademien
Therese Sheats, kommunikatör/Konstakademien
Svante Tirén, intendent/Konstakademien

Grafisk formgivning och original: Stellar

© De enskilda författarna, fotograferna och Kungl. Akademien för de fria konsterna

Ansvarig utgivare: Lena From

Utgiven med generöst bidrag ur Sven Ivar och
Siri Linds fond samt Göran Lagervalls Stiftelse.

Tryck: Multiply Solutions Sweden AB Järfälla 2026
ISBN: 978-91-88135-72-8
ISSN: 0281-8213

www.konstakademien.se

Skyddsmundering var nödvändig för all saneringspersonal. Här Konstakademiens Anna Hammarlund.
Foto: Lena From/Konstakademien.

Den 7:e juni 2025 utbröt brand i Konstakademien, Stockholm.

Den här dokumentationen berättar om brandens händelseförlopp. Om släckningsarbete, saneringsarbete och om de många insatser som gjordes av räddningstjänst, sotspecialister, snickare, byggare, konservatorer och byggnadsantikvarier med flera, för att snabbt kunna rädda och återställa byggnaden och samlingarna.

KONSTAKADEMIEN
Kungl. Akademien för de fria konsterna